

Til lovforslag nr. L 13, L 14 og L 41. Beretning afgivet af retsudvalget den 1. august 1985

Beretning

over

I. Forslag til forvaltningslov II. Forslag til lov om offentlighed i forvaltningen III. Forslag til lov om offentlighed i forvaltningen

[af Leif Hermann (SF) m.fl.]

Udvalget har behandlet lovforslagene i en række møder og har herunder stillet spørgsmål til justitsministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Udvalget har endvidere modtaget mundtlige og/eller skriftlige henvendelser fra:

Danmarks Lærerforening,
De samvirkende Invalideorganisationer,
Den almindelige danske Lægeforening,
Kommunernes Landsforening,
Lærernes Centralorganisation,
Strobel, I. A., Irs., København.

Udvalgets drøftelser om eventuelle forslag til ændring af lovforslaget har navnlig koncentreret sig om nogle udvalgte emner. Justitsministeriet har udarbejdet et notat til ud-

valget om disse emner. Notatet optrykkes som bilag til beretningen.

Der er i udvalget enighed om, at de forslag, der er indeholdt i det nævnte notat, bør indgå i lovforslagene ved genfremsættelsen. Vedrørende notatets punkt 7, der omhandler aktindsigt i sygehusjournaler, er udvalget opmærksom på den ængstelse og usikkerhed, der kan opstå hos en patient, når det findes nødvendigt at begrænse aktindsigten. Udvalget finder derfor, at det i videst muligt omfang bør sikres, at aktindsigten gennemføres på en måde, der er så hensynsfuld som muligt over for patienten, ligesom det må sikres, at en læge kan hjælpe patienterne til at forstå indholdet af de normalt vanskeligt tilgængelige optegnelser, der findes i sygehusjournalerne.

P. u. v.

HAGEN HAGENSEN,
formand

JUSTITSMINISTERIET

Bilag

14. maj 1985

NOTAT
om eventuelle ændringer i forslaget
til forvaltningslov (L 13) og forslaget til lov om offentlighed
i forvaltningen (L 14)

1. Det er af justitsministeren i forbindelse med fremsættelsen af de to lovforslag fremhævet, at lovforslagene ikke på alle områder indeholder den endelige løsning på de problemer, som fastsættelse af regler for den offentlige forvaltnings sagsbehandling kan give anledning til.

I forbindelse med førstebehandlingen af lovforslagene og de efterfølgende drøftelser er der fremsat ønsker om forskellige ændringer af de to lovforslag. Sådanne eventuelle ændringer af lovforslagene gennemgås i det følgende.

2. Efter § 1 i forslaget til lov om offentlighed i forvaltningen (L 14) skal loven gælde for al virksomhed, der udøves af den offentlige forvaltning, dog således, at der efter forhandling med justitsministeren kan fastsættes regler om, at loven endvidere skal gælde for visse selskaber, institutioner, foreninger m.v., som ikke kan henregnes til den offentlige forvaltning.

Efter lovforslaget vil privatretligt organiserede selskaber, der producerer eller fordeler el, gas eller varme, samt telefonselskaber ikke være omfattet af loven, og der vil normalt heller ikke ved bekendtgørelse kunne træffes bestemmelse om, at de skal være omfattet af loven.

I betragtning af, at større selskaber med disse forsyningsopgaver har væsentlig samfundsmæssig betydning, er det foreslået at lade alle sådanne selskaber eller nogle kategorier heraf være umiddelbart omfattet af offentlighedsloven. Dette vil bedst kunne ske ved en udtrykkelig opregning i loven af de forsyningsvirksomheder m.v., der skal omfattes.

Af interesse kunne være *elforsyningsvirksomheder*, der har bevilling efter elforsy-

ningslovens § 3, *fjernvarmeværker og blokvarmecentraler*, som er omfattet af varmforsyningsloven og er af en vis størrelse, samt *naturgasselskaber*.

En bestemmelse, hvorved de nævnte former for forsyningsvirksomhed inddrages under loven, kunne indsættes som nyt stk. 2 i § 1 og affattes således:

»Stk. 2. Loven gælder endvidere for

- 1) selskaber, institutioner, foreninger m.v., der driver elforsyningsvirksomhed, hvortil der efter lov om elforsyning kræves bevilling,
- 2) selskaber, institutioner, foreninger m.v., der driver naturgasforsyningsvirksomhed, og
- 3) fjernvarmforsyningsanlæg eller blokvarmecentraler, som (er omfattet af varmforsyningslovens regler om varmeplanlægning og) har en kapacitet på mere end 25 MJ/s.«

Efter § 3 i lov om elforsyning må elforsyningsvirksomhed fra produktionsanlæg med kapacitet over 25 megawatt eller transmissions- eller distributionsanlæg beregnet for spændinger over 100 kV kun udøves efter bevilling givet af energiministeren. Elforsyningsvirksomheder, som alene distribuerer elektricitet, omfattes efter § 3, stk. 2, ikke af bevillingssystemet, uanset om virksomheden udøves fra distributionsanlæg beregnet for spændinger over 100 kV.

Efter § 2 i lov om varmforsyning forstås ved udtrykket kollektive varmforsyningsanlæg virksomheder, der driver følgende anlæg med det formål at levere energi til bygnings opvarmning og forsyning med varmt vand:

- 1) anlæg til produktion og fremføring af bygas samt anlæg til fremføring af naturgas,

- 2) anlæg til fremføring af opvarmet vand eller damp fra kraftvarmeværker, affaldsforbrændingsanlæg, industrivirksomheder, geotermiske anlæg m.v.,
- 3) fjernvarmeforsyningsanlæg og
- 4) blokvarmecentraler med en kapacitet på mere end 1 MJ/s.

Varmeforsyningsloven omfatter ikke kollektive varmforsyningsanlæg, der er reguleret i lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning. Som følge heraf er kraftvarmeværker ikke omfattet af varmforsyningsloven. Affaldsforbrændingsanlæg er direkte omfattet af varmforsyningslovens § 2, stk. 3, som fjernvarmeforsyningsanlæg.

Den foreslåede bestemmelse i § 1, stk. 2, indebærer, at offentlighedsloven umiddelbart gælder for større elværker, varmeværker samt naturgasforsyningsvirksomheder.

Naturgassen indvindes efter en eneretsbevilling i henhold til lov om naturgasforsyning af Dansk Naturgas A/S, der distribuerer gasen via 5 regionale gasselskaber, som er kommunale fællesskaber. Disse kommunale driftsfællesskaber er allerede omfattet af § 1, stk. 1, i justitsministeriets lovforslag. Den ovenfor nævnte bestemmelse, der kan ind sættes som § 1, stk. 2, nr. 2, har derfor i dag alene betydning for Dansk Naturgas A/S. Efter lov om naturgasforsyning er der imidlertid åbnet mulighed for, at de 5 regionale naturgasselskaber kan videredistribuerer naturgassen gennem mindre, lokale selskaber. Såfremt disse lokale selskaber er kommunalt ejede, vil de umiddelbart være omfattet af offentlighedsloven efter § 1, stk. 1. Såfremt der måtte blive etableret lokale naturgasselskaber på privatretligt grundlag, vil disse blive omfattet af offentlighedsloven efter den nye bestemmelse i § 1, stk. 2, nr. 2.

Efter bestemmelsen i stk. 2, nr. 1, er de større elforsyningsvirksomheder, som efter elforsyningsloven skal have bevilling, umiddelbart omfattet af offentlighedsloven. Elforsyningsvirksomheder, som alene distribuerer elektricitet, skal ikke have bevilling efter elforsyningsloven og er således heller ikke omfattet af offentlighedsloven. Pr. 1. marts 1984 var der udstedt bevilling efter elforsyningsloven til følgende elforsyningsvirksomheder:

Elsam I/S,
Elkraft AmbA,

I/S Nordkraft,
I/S Nordjyllands Elektricitetsforsyning (Nefo),
I/S Midtkraft,
I/S Den Sydøstjyske Fællescentral,
Skærbæk Værket,
I/S Fynsværket,
Elektricitetsværket,
Isefjordværket I/S,
I/S Vestkraft,
Københavns Belysningsvæsen,
Sydøstsjælland Elektricitets aktieselskab, (Seas),
Andelsselskabet Østkraft,
Randers Kommunale Værker,
Sønderjyllands Højspændingsværk a.m.b.a.,
og
Kraftværk EV3 I/S.

Blokvarmecentraler med en kapacitet på mere end 1 MJ/s (MJ/s/megajoule pr. sekund) og alle fjernvarmeforsyningsanlæg er i dag omfattet af varmforsyningsloven. En kapacitet på 1 MJ/s svarer til den kapacitet, der er påkrævet for at forsyne ca. 50 husstande. Da de mindre fjernvarmeforsyningsanlæg og blokvarmecentraler ikke kan antages at have det fornødne administrative apparat til at imødekomme de krav, som en almindelig offentlighedsordning vil indebære, er det i nr. 2 foreslået, at kun fjernvarmeforsyningsanlæg eller blokvarmecentraler med en kapacitet på mere end 25 MJ/s umiddelbart er omfattet af loven. Dette svarer til, at loven omfatter fjernvarmeforsyningsanlæg og blokvarmecentraler med en kapacitet der er tilstrækkelig til at forsyne ca. 1.250 husstande eller flere.

Den i lovforslagets § 1, stk. 2, oprindeligt foreslåede regel om, at loven kan udvides til at omfatte visse nærmere angivne selskaber, institutioner, foreninger m.v. bør efter justitsministeriets opfattelse opretholdes, idet der fortsat kan være behov for at lade loven omfatte sådanne selskaber m.v., som ikke kan henregnes til den offentlige forvaltning, i det omfang de har fået tillagt beføjelse til at træffe afgørelser på det offentliges vegne, eller hvis udgifterne ved deres virksomhed overvejende dækkes af offentlige midler.

3. I § 6 i forslaget til lov om offentlighed i forvaltningen er der foreslået indført adgang

til som en forsøgsordning at fastsætte regler om, at nærmere angivne forvaltningsmyndigheder daglig skal udarbejde en fortegnelse over de dokumenter, der den pågældende dag er indgået til myndigheden (postlister). Forslaget om en postlisteordning, der hviler på offentlighedsudvalgets lovudkast i betænkningen om offentlighedslovens revision (betænkning 857/1978), er taget med i lovforslaget med henblik på at gennemføre en ordning, hvorefter offentligheden – navnlig pressen – løbende kan orientere sig om sager af almindelig interesse.

Erfaringerne fra Norge og Sverige synes imidlertid at vise, at pressens interesse i en systematisk gennemgang af indgående post er relativt beskeden. Kommunernes Landsforening har i skrivelse af 8. maj 1985 til justitsministeriet bl.a. oplyst, at man har drøftet spørgsmålet om offentlighedens brug af postlister med 2 kommuner, der udarbejder postlister. Kommunerne har udtalt, at absolut ingen – heller ikke pressen – har gjort brug af postlisterne.

På baggrund heraf og i lyset af det ikke ubetydelige merarbejde, der som anført i bemærkningerne til lovforslaget, side 8, vil være forbundet med indførelse af en postlisteordning, er det foreslået at lade bestemmelsen om en forsøgsordning med postlister udgå. Der er peget på, at det i stedet bør overvejes, om der på den anden måde i praksis generelt kan gennemføres foranstaltninger, der kan lette offentlighedens – navnlig pressens – mulighed for at skaffe sig kendskab til de sager af almindelig interesse, som er under behandling i den offentlige forvaltning.

Justitsministeriet vil under alle omstændigheder i den vejledning, som vil blive udarbejdet i tilslutning til offentlighedsloven, understrege vigtigheden af, at der ved henvendelser fra pressen udvises smidighed ved administrationen af offentlighedsordningen, f.eks. ved at give adgang til offentlighed i videre omfang end efter loven, når dette kan ske, uden at der sker en krænkelse af myndighedens tavshedspligt.

4. Efter § 6, stk. 1, i den gældende offentlighedslov omfatter adgangen til at få oplysninger som udgangspunkt ikke sager om ansættelse eller forfremmelse i det offentlige tjeneste.

Offentlighedsudvalget har foreslået, at denne regel videreføres, men at der dog samtidig indføres en regel om aktindsigt i ansøgerlister.

Der er fra forskellig side rejst tvivl om hensigtsmæssigheden og berettigelsen af en sådan bestemmelse, som kan tænkes at afholde kvalificerede ansøgere fra at ansøge om ledige stillinger i det offentlige.

Udgår bestemmelsen i § 7 om ansøgerlister af lovforslaget, bør bestemmelsen i § 2, stk. 1, som konsekvens heraf affattes således:

»§ 2. Loven gælder ikke for sager inden for strafferetsplejen eller sager om ansættelse eller forfremmelse i det offentlige tjeneste.«

Ligeledes som en konsekvens af ændringen bør § 8, stk. 2, i forslaget til forvaltningslov ændres således, at ordene »samt med en fortegnelse over ansøgerne (ansøgerliste)« udgår.

Foretages denne ændring, bør det tillige overvejes, om den særlige adgang til at få oplysninger om medansøgere, som ansøgere til en tjenstemandsstilling har efter tjenstemandslovens § 5, skal ændres ved en eventuel kommende ændring af tjenstemandsloven.

5. I sager, hvor der vil blive truffet afgørelse af en forvaltningsmyndighed, skal en myndighed, der mundtligt modtager oplysninger om en sags faktiske omstændigheder af væsentlig betydning for sagens afgørelse, eller som på anden måde er bekendt med sådanne oplysninger, gøre notat om indholdet af oplysningerne. Det gælder dog ikke, såfremt oplysningerne i øvrigt fremgår af sagens dokumenter, jfr. § 8, stk. 1, i forslaget til lov om offentlighed i forvaltningen.

Der er peget på, om pligten til at gøre notat bør være så snæver, at den alene omfatter faktiske oplysninger af væsentlig betydning for sagens afgørelse, idet det er anført, at enhver oplysning om faktiske omstændigheder af betydning for sagens afgørelse, der modtages mundtligt, bør fremgå af sagens akter, da de senere kan vise sig at være af større betydning for sagens afgørelse end først antaget. En ændring af lovforslaget med henblik herpå kan udformes således, at ordet »væsentlig« i § 8, stk. 1, udgår.

6. Under folketingets behandling af forslaget til lov om offentlighed i forvaltningen er der fra flere sider fremført ønske om, at der bliver givet adgang til aktindsigt i interne arbejdsdokumenter, som indeholder generelle retningslinjer for behandlingen af bestemte grupper af sager – de såkaldte »skuffecirkulærer«. Justitsministeriet er enig i, at det kan være af interesse for offentligheden at kunne få kendskab til indholdet af sådanne dokumenter, der, hvis de var udsendt af en overordnet myndighed, f.eks. i form af et cirkulære eller en cirkulæreskrivelse til en underordnet myndighed, ville være omfattet af retten til aktindsigt efter lovens almindelige regler. Ønskes denne ændring foretaget, vil det kunne ske ved at indsætte en særlig bestemmelse om interne cirkulærer i lovforslagets § 10, der herefter kan affattes således:

»§ 10. Retten til aktindsigt omfatter uanset bestemmelsen i § 9 interne arbejdsdokumenter, som foreligger i endelig form, når ...

4) dokumenterne indeholder generelle retningslinjer for behandlingen af bestemte sagstyper.«

7. Der er under folketingets behandling af forslaget til lov om offentlighed i forvaltningen rejst tvivl om behovet for de foreslåede regler om undtagelse fra retten til aktindsigt i interne arbejdsdokumenter, der er udvekslet mellem forskellige forvaltningsmyndigheder eller i øvrigt er afgivet til udenforstående. Reglerne, der findes i § 11, stk. 1, nr. 1–3, og stk. 2, er navnlig foreslået med henblik på at sikre adgangen til at afslå en begæring om aktindsigt i sygehusjournaler, der som led i en patients behandling udveksles mellem forskellige sygehuse – f.eks. når en patient indlægges på eller overføres til et andet sygehus eller sendes til en administrativ myndighed i forbindelse med klage og kontrol. Reglerne herom vil derfor i givet fald uden afgørende ulemper kunne udgå af lovene, hvis der gennemføres regler om aktindsigt i sygehusjournaler.

Under 1. behandlingen af lovforslaget i folketinget var der betydelig interesse for, at der gives aktindsigt i sygehusjournaler. Den Danske Lægeforening har ligeledes i sin eneste henvendelse til retsudvalget givet ud-

tryk for, at man nu finder, at der ud fra et hensyn til borgernes retssikkerhed og til en styrkelse af tillidsforholdet mellem patient og læge bør ske en liberalisering af de gældende regler om patienternes journalindsigt.

En bestemmelse om aktindsigt i sygehusjournaler – efter principperne i den norske og svenske lovgivning – vil, hvis den skal indsættes i offentlighedsloven, kunne indsættes som en ny § 11 og affattes således:

»§ 11. Uanset bestemmelsen i § 9 har den, om hvis helbredsforhold der er udarbejdet en sygehusjournal, ret til aktindsigt i journalen.

Stk. 2. Retten til aktindsigt kan dog begrænses i det omfang, partens interesse i aktindsigt findes at burde vige for afgørende hensyn til den pågældende selv eller til andre private interesser.«

Bestemmelsens formulering har ikke været drøftet med indenrigsministeriet eller lægeforeningen.

8. Retten til aktindsigt omfatter efter § 14, stk. 1, nr. 2, i forslaget til lov om offentlighed i forvaltningen ikke oplysninger om tekniske indretninger eller fremgangsmåder eller om drifts- eller forretningsforhold eller lignende, for så vidt det er af væsentlig betydning for den person eller virksomhed, oplysningen angår, at begæringen ikke imødekommes.

Bestemmelsen svarer til den gældende offentlighedslovs § 2, stk. 1, nr. 2. I forarbejderne til denne bestemmelse er det forudsat, at bestemmelsen kun kan finde anvendelse, hvis indrømmelse af aktindsigt efter et konkret skøn må antages at indebære en nærliggende risiko for, at der – typisk af konkurrencemæssige grunde – påføres den pågældende person eller virksomhed skade, navnlig et økonomisk tab af nogen betydning.

Det er rejst som et problem, at undtagelsesreglen i praksis synes at blive anvendt i videre omfang end forudsat ved offentlighedslovens vedtagelse.

Grundlag for at ændre denne praksis vil efter justitsministeriets opfattelse bedst kunne tilvejebringes ved f.eks. i retsudvalgets betænkning – eller ved en genfremsættelse i lovforslagets bemærkninger – at præcisere, at der kun kan gives afslag på en begæring om aktindsigt efter bestemmelsen i § 14, stk. 1,

nr. 2, hvis der efter en konkret bedømmelse må antages at være nærliggende risiko for, at der påføres den, oplysningerne vedrører, et tab. At oplysninger om indholdet af spildevand vedrører en virksomheds forretningsforhold eller indikerer omfanget af en almindeligt kendt produktion, er således ikke i sig selv tilstrækkeligt til, at oplysningen kan undtages fra aktindsigt. Det må for at kunne afslå aktindsigt være en forudsætning, at oplysningen f.eks. ville afsløre en ny og hidtil ukendt produktionsmetode, og at en adgang til aktindsigt i oplysningerne *afgørende* vil skade den pågældendes konkurrenceevne.

9. Forslaget til forvaltningslov (L 13) indeholder ikke regler om forvaltningsmyndigheders vejledningspligt og om adgangen til at lade sig bistå under forvaltningsmyndighedernes behandling af en sag.

Det følger imidlertid allerede i dag af reglerne om god forvaltningsskik, således som disse bl.a. er kommet til udtryk i ombudsmandens praksis, at forvaltningsmyndighederne i et vist omfang bør vejlede personer, der retter henvendelse til myndighederne.

Tilsvarende gælder det som en almindelig regel, at den, der er part i en sag under behandling i den offentlige forvaltning, i almindelighed har adgang til at lade sig bistå eller repræsentere under sagens behandling.

Der har vist sig interesse for, at disse generelle retlige standarder ikke blot beskrives i den vejledning, justitsministeriet udarbejder, men at der i lighed med, hvad der gælder efter den finske, norske og svenske forvaltningslov, i den danske forvaltningslov indsættes udtrykkelige lovregler herom.

Sådanne regler kan i givet fald indsættes i et særligt kapitel i forvaltningsloven og udformes således:

»Kapitel 3

Vejledning og bistand

§ 7. En forvaltningsmyndighed skal i fornødent omfang yde vejledning og bistand til personer, der retter henvendelse om spørgsmål inden for myndighedens sagsområde.

Stk. 2. Modtager en forvaltningsmyndighed en skriftlig henvendelse, som ikke vedrører dens sagsområde, videresendes henvendelsen så vidt muligt til rette myndighed.

§ 8. Den, der er part i en sag, kan på ethvert tidspunkt af sagens behandling lade sig repræsentere eller bistå af andre. Myndigheden kan dog kræve, at parten medvirker personligt, når det er af betydning for sagens afgørelse.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1, 1. pkt., gælder ikke, hvis partens interesse i at kunne lade sig repræsentere eller bistå findes at burde vige for væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser, eller hvor andet er fastsat ved lov.«

Bestemmelsen i § 7, stk. 1, fastslår udtrykkeligt, at der for alle forvaltningsmyndigheder gælder en almindelig pligt til at vejlede borgerne. Bestemmelsen indebærer, at der skal ydes fornøden vejledning afhængig af sagens karakter og de konkrete omstændigheder. Vejledning kan ydes skriftligt f.eks. som en trykt generel vejledning, som udleveres til alle, der retter henvendelse til myndigheden, eller som en individuel mundtlig vejledning eller efter omstændighederne på begge måder. Vejledningen bør indeholde oplysning om de regler, der gælder på det pågældende forvaltningsområde, og om, hvilken fremgangsmåde der skal følges af den, der henvender sig til myndigheden, og om, hvilke oplysninger der skal tilvejebringes af den pågældende borger.

Har en borger rettet personlig eller telefonisk henvendelse til en forkert myndighed, bør den pågældende orienteres om, til hvilken myndighed henvendelsen skal rettes. I bestemmelsen i § 7, stk. 2, er det præciseret, at henvendelsen, hvis den fremkommer skriftligt til en forkert myndighed, af denne skal videresendes til den rette myndighed. En myndighed bør også i fornødent omfang bistå en borger, der retter henvendelse til myndigheden, med at udfylde eventuelle ansøgningsskemaer, anmeldelser eller lignende.

I bestemmelsen i § 8 er det som et almindeligt princip fastsat, at en part i en sag, hvori der er eller vil blive truffet afgørelse af en forvaltningsmyndighed, på ethvert tidspunkt af sagens behandling kan vælge at lade sig repræsentere eller bistå af andre. Om bestemmelsens anvendelsesområde m.v. henvises i øvrigt til besvarelsen af spørgsmål 23.

Som konsekvens af en indføjelset af et nyt kapitel 3 om vejledning og bistand bliver kapitel 3-7 til kapitel 4-8 og §§ 7-32 til §§ 9-34.

10. I kapitel 6 i forslaget til forvaltningslov er der foreslået regler om efterfølgende skriftlig begrundelse af forvaltningsafgørelser. Begrundelsen skal gives, når der fremsættes anmodning herom. Der er derimod ikke i lovforslaget fastsat udtrykkelige regler om, hvorvidt en part i en sag har krav på at få selve afgørelsen i sagen meddelt skriftligt. Det følger imidlertid af lovforslaget, at alle kan kræve en skriftlig begrundelse og dermed også vil få meddelt afgørelsen skriftligt.

Der er rejst det spørgsmål, om man ikke nu bør gennemføre regler om samtidig begrundelse, således som det er sket i den finske, norske og svenske forvaltningslov. Der er endvidere rejst det spørgsmål, om ikke afgørelser, som af kommunalbestyrelser og disses udvalg træffes i de sager, der er omfattet af loven – typisk personorienterede sager – bør begrundes i samme udstrækning som afgørelser truffet af andre administrative myndigheder.

Med hensyn til begrundelsespligtens omfang gælder der efter § 26 i forslaget til forvaltningslov i forhold til afgørelser, der er truffet af en kommunalbestyrelse eller et af dennes udvalg, visse begrænsninger med hensyn til kravene til begrundelsens indhold. I den finske, norske og svenske forvaltningslov er der fastsat en almindelig regel om samtidig begrundelse. I Norge har man ikke ment at kunne undtage kommunale udvalg og nævn fra begrundelsespligten. Med henvisning til de praktiske vanskeligheder, som begrundelsespligten kunne skabe for den samlede kommunalbestyrelse, indeholder den norske forvaltningslov imidlertid en undtagelse for afgørelser, der er truffet af den samlede kommunalbestyrelse. Der er i den forbindelse grund til at fremhæve, at de norske kommunalbestyrelser i almindelighed er langt større end de danske, og at norske kommunalbestyrelser må antages at træffe betydelig færre individuelle afgørelser, end mange danske kommunalbestyrelser i praksis gør. Reglerne i den finske forvaltningslov om obligatorisk samtidig begrundelse gælder også for afgørelser, der træffes af den samlede kommunalbestyrelse og dens udvalg. Ifølge oplysninger, som det finske justitsministerium har indhentet fra de kommunale organisationer, har indførelsen af begrundelsesplig-

ten ikke medført problemer for de finske kommuner.

Eventuelle regler om samtidig begrundelse kan affattes således:

»§ 23. Den, der er part i en sag, kan forlange at få afgørelsen i sagen meddelt skriftligt.

Stk. 2. En afgørelse, der meddeles skriftligt, skal ledsages af en begrundelse, medmindre afgørelsen giver den pågældende fuldt ud medhold.«

Som konsekvens af et forslag om at indføre en almindelig pligt til at meddele samtidig skriftlig begrundelse, der også skal gælde for afgørelser truffet af den samlede kommunalbestyrelse eller af et af dennes udvalg, kan bestemmelserne i §§ 24, 26 og 27 udgå.

Gennemførelse af en regel om samtidig skriftlig begrundelse vil efter justitsministeriets opfattelse for såvel de statslige som de kommunale myndigheder medføre et vist merarbejde i forhold til den gældende retstilstand og i forhold til det fremsatte lovforslag.

11. På baggrund af tavshedspligtsudvalgets forslag til nye regler om tavshedspligt og udveksling af oplysninger mellem myndigheder har justitsministeriet udarbejdet et lovudkast, som for tiden er til høring i straffelovrådet.

Når udtalelsen fra straffelovrådet foreligger, vil justitsministeriet udarbejde regler til indsættelse i forvaltningen om videregivelsen af tavshedsbelagte oplysninger mellem offentlige myndigheder.

På baggrund af den offentlige diskussion vil det blive overvejet, om det vil være muligt generelt at begrænse videregivelsen til tilfælde, hvor videregivelsen er af væsentlig betydning for den modtagende myndighed. Særlig for så vidt angår sager, der rejses af den pågældende borger selv (ansøgningssager), vil der kunne blive tale om at begrænse adgangen til at indhente de særlig følsomme oplysninger såsom oplysninger om race, religion og hudfarve, om politiske, seksuelle og strafbare forhold samt oplysninger om helbredsforhold og misbrug af nydelsesmidler og lignende til tilfælde, hvor borgeren udtrykkelig giver sit samtykke hertil.